

Christian De Coninck

Een kwestie
van zwijgen

Houtekiet
Antwerpen / Utrecht

Met dank aan: Guido, Freddy, Ine, André, Jan L, Jan P.
Ook aan Vé, Stef en Nienke en iedereen bij Houtekiet
voor jullie vertrouwen en de fantastische samenwerking.

© Christian De Coninck / Uitgeverij Houtekiet 2016
Houtekiet, Katwilgweg 2, B-2050 Antwerpen
info@houtekiet.be
www.houtekiet.be

Omslag Wil Immink
Opmaak www.intertext.be

ISBN 978 90 8924 445 1
e-ISBN 978 90 8924 446 8
D 2016 4765 3
NUR 330

Eerste druk: april 2016
Tweede druk: mei 2016
Derde druk: juli 2016

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of
openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie of op
welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke
toestemming van de uitgever.
No part of this book may be reproduced in any form, by print,
photoprint, microfilm or any other means, without written
permission of the publisher.

*Aan Marjorie, Jan en Raoul.
Jullie weten waarom!*

PROLOOG

Brussel, Gothische zaal van het stadhuis, 31 maart

‘Ik geef nu het woord aan de man rond wie alles draait: hoofdcommissaris Eric Mertens.’

Er klonk een oorverdovend applaus, dat slechts met moeite uitstierf, toen Mertens het podium beklom.

‘Dank u, mijnheer de burgemeester.’

Burgemeester Freddy Fieremans boog gracieus en stond zijn plaats op het podium af.

Mertens trok de microfoon naar zich toe en keek naar de overvolle zaal.

‘U weet allen dat ik een man van weinig woorden ben. Ik ben al veertig jaar lang flik, waarvan het merendeel als diensthoofd van de grootste recherche van het land. Ik heb fantastische momenten beleefd en ook drama’s meegemaakt. Ik heb samengewerkt met prachtige mensen en we hebben uitstekende resultaten geboekt. Het is goed geweest. Om het met een cliché te zeggen: “Er is een tijd van komen en een tijd van gaan. De tijd van gaan is gekomen.” Ik laat u echter niet zomaar verweesd achter. Ik maak van de gelegenheid gebruik om u het nieuwe diensthoofd van de recherche voor te stellen: de net benoemde hoofdcommissaris Stijn Goris. Diegenen die hem kennen weten dat hij geen doetje is, diegenen die hem nog niet kennen zullen het wel ondervinden.’

Sacha trok haar Stijn dicht tegen zich aan.

‘Je bloost,’ fluisterde ze hem toe.

‘Het is toch niet niks, hè.’

‘Ik ben trots op jou, Stijn Goris.’

‘Mijnheer de korpschef, sta me toe om u een raad te geven. Hou Goris kort, anders gaat hij op onderzoek naar, laat ons zeggen, Amsterdam, Albanië of Amerika.’ Mertens knipoogde naar Goris die zijn gezicht verborg.

‘Iedereen heeft nu wel genoeg van al die speeches: dus *vaert wel en levet scone*. Nu naar de bar en santé!’ riep Mertens.

Alle aanwezigen applaudisseerden en repten zich naar het buffet.

‘Proficiat, Stijn. Geniet nog van de receptie.’

‘Dank u, mijnheer de korpschef.’

Goris trok Sacha, Stef en Carine mee naar Eric Mertens.

‘Ga je ons niet missen, Eric?’

‘Waarschijnlijk wel, maar ik word moe, Stijn. Ik kan het helse tempo niet meer aan. *Place aux jeunes*. Voor mij zal je altijd mijn beste officier zijn. Het ga je goed en veel succes.’

Mertens kneep even in de schouder van Goris en ging naar het buffet waar burgemeester Fieremans stond.

De receptie ter gelegenheid van zijn pensioen liep ten einde.

I

Zeebrugge, haven, 5 september

Een zwarte rookpluim klom uit de schoorsteen omhoog en schermde de ondergaande zon af. Het leek wel of ze beschilderd werd door een artiest die elke zin voor realiteit verloren had en zich liet opzweepen door het oorverdovende geronk van de zware dieselmotoren. Het schip lag statig, je zou bijna durven te zeggen arrogant, aan de kade. Enkele passagiers leunden tegen de reling aan en zwaaiden enthousiast naar familieleden of vrienden die op de kade achterbleven.

‘Oké, mannen, gooi ze maar los.’

Jean Velghe drukte de knop in op zijn walkietalkie, bevestigde ontvangst van het bericht en knikte naar zijn maat. Hij was echt gemaakt voor dit soort werk, een kolos van een kerel, gespierd, maar met een beginnend buikje. Op zijn veertigste was dat niet abnormaal. Zijn gemillimeterd haar en de tatoeage van een doodskop op zijn arm, in combinatie met zijn lichaamsbouw, deden de voorbijgangers van trottoir veranderen als ze hem zagen aankomen. Yves Legrand, zijn maat en collega, had eerder een normaal postuur. Hij was een hoofd kleiner dan Velghe en twee keer zo smal. Nochtans gingen ze samen naar de fitness. Legrand verdacht er zijn vriend van in het geniep anabolica te slikken.

Hij stak zijn hand op en maakte de loodzware trossen los, die het havenwater in vielen.

Beide mannen keken naar de grote ferry. De eerste officier

kwam op de brug staan en keek naar beneden. De ploegbaas stak zijn duim omhoog, waarop de officier beleefd groette en orders gaf in zijn walkietalkie. De zware motoren duwden het schip langzaam van de kade, waarna het de haven uitvoer.

Velghe, Legrand en hun ploegbaas stapten naar hun lokaal. Ze trokken de zware handschoenen uit die hun handen beschermden tegen de ruwe scheepstouwen.

‘Het zit er weer op voor vandaag. Zeg eens, worden jullie dat niet beu om elke dag over en weer naar Brussel te rijden? Waarom huren of kopen jullie hier niet iets in de buurt?’ vroeg de ploegbaas, terwijl hij zijn handschoenen in zijn locker wierp.

‘*Ons waaiven, hè, chef. Dei wille ni weg oeit de stad. En ge wet wa da ze zegge: de man paast, mo de vraa dèsideit,*’ antwoordde Legrand in plat Brussels.

‘Ik dacht dat het God was die beschikte,’ reageerde de ploegbaas schalks.

‘*Everanst anders wel, mo bei eum toeis ni,*’ antwoordde Velghe, terwijl hij zijn collega op de rug sloeg.

‘Mannen, wel thuis en tot morgen,’ zei de ploegbaas.

‘*Merci, chef.*’

Velghe zat op een kramakkelig bankje en keek het lokaal rond. Enkele kastjes, een tafel, vier stoelen, een peertje aan het plafond dat ’s avonds en ’s nachts een schamel schijnsel voortbracht. Een kleine wasbak die betere tijden had gekend met een aanrecht dat er al niet veel beter aan toe was. De percolator was beslagen met kalk en de koffie smaakte meer naar diesel dan naar koffie.

‘Heb je niet genoeg van dit leven?’ vroeg Velghe.

‘Wat bedoel je?’

‘Wij sloven ons dag en nacht uit voor een hongerloon. Onze vrouwen spenderen al ons geld. Wij werken in de meest barre omstandigheden en kijk verdomme hier eens rond: een beerput is aangenamer.’

‘Wat krijg jij nu ineens?’ vroeg Legrand. Hij keek zijn maat verbaasd en een tikkeltje verschrikt aan. Een dergelijke uitval was hij niet gewoon.

‘Ik ben het beu, Yves. Ik wil iets anders.’

‘Oké, en heb je iets in gedachten?’

‘Misschien wel. Ik wil het je wel vertellen, maar je moet mij beloven om erover te zwijgen. Zelfs als je niet meedoet, moet je zweren dat je er met niemand, maar dan ook met niemand over zult praten.’

‘Ja, oké, dat is afgesproken.’

‘Kom, we gaan naar huis.’

Velghe startte zijn Citroën C4. Hij had de auto tweedehands gekocht, van een buur. Het karretje was amper vijfjaar oud en had slechts 50.000 kilometer op de teller. Het was niets speciaals, maar beter of duurder kon hij zich niet veroorloven. Velghe had twee problemen: zijn spilzieke vrouw en zijn pokerverslaving. Dat laatste was het lastigste. Als hij speelde, moest er boter bij de vis zijn. Hij kon in die illegale tenten niet op krediet spelen, of tenminste: dat wilde hij niet. Zo slim was hij wel. Liever ergens gaan lenen dan bij die haaien op de poef spelen, want zij kenden geen uitstel van betaling. Dokken of sterven, dat was hun motto. Hij was zijn leven nog niet beu. Hij leende geld in zijn omgeving, want de banken en kredietinstellingen zagen hem al van ver komen. Ze sloten hun deuren voor hij de drempel had bereikt. Maar de laatste maanden had hij zwaar verloren. Hij had hier en daar voor zo’n kleine 50.000 euro schulden. Sommige van zijn schuldeisers begonnen lastig te doen. Hij moest dringend geld vinden.

‘Ga je het mij nu vertellen?’

Velghe schrok even. Hij was zo in zijn gedachten verzonken dat hij Legrand vergeten was. Nochtans pendelden ze al jaren tussen Zeebrugge en Brussel, afwisselend in Velghes Citroën of in Legrands al even aftandse Toyota.

‘Ja, natuurlijk, maar je weet het: zwijgen tot je barst.’

‘Ja, ja. Ik heb het begrepen,’ antwoordde Legrand met een grijns. Hij wist niet wat hij moest denken van Velghe. Het was de eerste keer dat die zo raar deed.

‘Ik heb geld nodig,’ begon Velghe.

‘Tja, wie niet?’

‘Ik heb dringend geld nodig. Ik heb schulden.’

‘Je poker?’ vroeg Legrand.

Velghe knikte.

‘Ik weet wat het is, maat. Ik heb ook altijd geld nodig. En niet voor een pokerspel.’

‘Melissa?’

Nu was het Legrand die knikte. Hij had sinds een jaar een minnares. Spijtig genoeg vroeg ze meer en meer geld, drong ze erop aan dat hij zou scheiden, dat ze samen op vakantie zouden vertrekken, wou ze dure etentjes, te veel om op te noemen. Ja, hij kon ook geld gebruiken en liefst zo veel mogelijk.

‘Waar denk je snel en veel geld te halen?’ vroeg Legrand.

‘Eens per maand gaat er een bestelwagen mee met de ferry naar Hull.’

‘Er zijn honderden bestelwagens die naar Hull vertrekken.’

Velghe keek Legrand geïrriteerd aan.

‘Ga je luisteren?’

‘Oké, oké, sorry.’

‘Een van die honderden bestelwagens,’ zei Velghe met de nadruk op honderden, ‘vervoert voor drie à vier miljoen juwelen en goud. Het gaat om een gepantserde bestelwagen, die niet gemarkeerd is. Hij wordt bestuurd door een ongewapende chauffeur. De lading ligt in de afgesloten ruimte, zelfs de chauffeur heeft geen toegang tot het compartiment.’

Legrand keek zijn maat verbaasd aan.

‘Wil je een waardetransport overvallen?’

‘Ja en neen. Het is geen overval. We gaan de bestelwagen leeghalen zonder dat iemand het merkt.’

‘Hoe wil je dat doen? Je zegt zelf dat de chauffeur niet aan de spullen kan.’

‘Hij niet, nee. Maar, de bestelwagen wordt altijd als laatste geladen. Hij heeft een vaste plaats. En bij die vaste plek hangt aan de wand een klein metalen kistje. In dat kistje zit de sleutel die de bestelwagen opent.’

‘Hoe kan dat nu?’

‘Dat is voor de veiligheid op het schip. Mocht er brand uitbreken in de bestelwagen, dan moet de bemanning aan het voertuig kunnen. Bij auto’s en vrachtwagens kunnen ze de ruiten inslaan. Bij een gepantserde auto ligt dat iets moeilijker.’

‘Hoe weet je dat allemaal?’

‘Een van de matrozen heeft mij dat ooit eens verteld.’

‘Hoezo?’

‘Herinner je je die avond toen we overuren hebben moeten maken omdat er een bestelwagen niet kwam opdagen?’

Legrand knikte.

‘Het was die bestelwagen waarop ze moesten wachten. Hij zat vast in de file omdat er een ongeluk was gebeurd op de E40. We hebben een uur met onze vingers staan draaien. Ik ben toen het schip opgegaan. Een van de matrozen had er echt de pest in en toen vertelde hij mij dat verhaal.’

‘Oké, maar hoe raak je aan de sleutel?’

‘Sinds ik dat verhaal hoorde, bleef het maar in mijn hoofd rondspoken. Bij elke gelegenheid die ik kreeg om met die matroos te praten, deed ik het. Ik bracht hem al eens sigaretten mee. Hij vertrouwde me en zo kon ik aan zijn sleutel. Ik heb er een afdruk in klei van gemaakt en daarna een afgietsel. Ik bezit de sleutel van dat bakje.’

‘Wow!’ Legrand keek Velghe aan. ‘Je hebt er blijkbaar al lang en veel over nagedacht.’

‘Klopt.’

‘Doe je mee of niet?’

‘Ik moet er nog over nadenken. Ik moet het laten bezinken.’

‘Oké, maar je kent de regel.’

‘Uiteraard, maak je maar geen zorgen. Daar spreek ik met niemand over.’

2

Brussel, hoofdbureau van de politie, 7 september

‘Ik weet het, Guido, maar ik kan er persoonlijk niets aan doen. Ik heb een volledig team dat erop zit, maar ik heb de indruk dat die kerel ons ruikt van op een kilometer afstand. Trouwens, de andere zones zijn er ook niet in geslaagd om hem te vatten.’ Hoofdcommissaris Stijn Goris, directeur van de lokale recherche van de grootste Belgische politiezone, zat in nauwe schoentjes. Sinds maanden teisterde een dief de verschillende kerken in het Brusselse. De speurders die hij op de zaak had gezet, liepen momenteel heel gefrustreerd rond. De dief was er zelfs in geslaagd om een offerblok te ledigen in de Sint-Niklaaskerk. Die kerk ligt op een steenworp van het commissariaat en wat erger was: de inspecteurs bewaakten de kerk terwijl de dief zijn slag sloeg.

‘Wat de andere zones al dan niet doen laat mij koud, Stijn. Ik wil dat die diefstallen ophouden. Zo snel mogelijk. En je mag De Prins bedanken. Hij is erin geslaagd om die onverkwikkelijke zaak van de Sint-Niklaaskerk uit de pers te houden.’

‘Oké, zal ik zeker doen. Maar mag ik je iets vragen?’

De korpschef Guido Van Wijnberghen knikte.

‘Waarom zijn die diefstallen zo belangrijk? Ik weet dat het vervelend is dat die offerblokken leeggemaakt worden, maar echt grote bedragen zijn het nu ook niet.’

‘Je weet toch dat we de kathedraal op ons grondgebied hebben?’

Stijn knikte.

‘Wie kathedraal zegt, zegt kardinaal. Wie kardinaal zegt, zegt koninklijke familie. Heb je hem?’

‘Ja, natuurlijk. De kardinaal gaat uithuilen bij de koning, die de premier op het matje roept, die op zijn beurt gaat aankloppen bij de minister van Binnenlandse Zaken en die gaat op zijn beurt klagen ...’

‘... bij de burgemeester,’ vervolledigde Van Wijnberghe de lijst.

‘En jij bent de onderste op de ladder,’ zei Goris. ‘Ik heb het plaatje door. Ik beloof je om zo snel mogelijk met resultaten te komen en liefst van al met de dief op een presenteerblaadje.’

Van Wijnberghe moest lachen.

‘Dat zou het mooiste zijn. Ik zou al blij zijn dat die diefstallen ophouden. Die dief pakken we later wel. Zorg ervoor dat zoveel mogelijk inspecteurs in en buiten de kerken aanwezig zijn. Dat ze desnoods maar zichtbaar zijn. Dat zal de dader dan wel afschrikken.’

‘Oké, ik doe het nodige.’

‘Bedankt, Stijn.’

Stijn Goris liep de trappen op naar zijn kantoor twee verdiepingen hoog. Hij had weinig tijd om te sporten, daarom hoopte hij dat trappenlopen hem in conditie zou houden. Hij ging de gang in en botste op Stef Pauwels, zijn collega en adjunct.

‘En hoe was het beneden?’

‘Wat dacht je? Felicitaties heb ik niet gekregen. Gelukkig